

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA 3.11.2020

KOMISSION EHDOTUS NEUVOSTON SUOSITUKSEKSI KOORDINOIDUSTA LÄHESTYMISTAVASTA VAPAAN LIIKKUVUUDEN RAJOITUKSIIN E 117/2020 VP

Komission 4.9. antaman neuvoston suosituksen tavoitteena on varmistaa, että jäsenmaiden koronaviruspandemian seurauksena käyttöön ottamia vapaan liikkuvuuden rajoituksia koordinoidaan ja että niistä tiedotetaan selkeästi EU:n tasolla. Tuolloin voidaan parhaiten estää koronaviruksen leviäminen, turvata kansalaisten terveys ja säilyttää vapaa liikkuvuus unionissa turvallisissa olosuhteissa.

Suositus ehdotuksesta on laadittu E-kirje E 117/2020 vp (STM2020-00266).

Perussopimuksen (SEUT) 292 artiklan mukainen suositus on lainsäädäntöinstrumentti, mutta se ei ole oikeudellisesti sitova.

Neuvoston suositus hyväksyttiin 13.10. yleisten asioiden neuvostossa. Suositusta jäsenmaat soveltavat omien kansallisten päätösten mukaan.

Suosituksen sisältö

Suositus sisältää neljä osa-aluetta: 1) yhteiset perusteet ja raja-arvot matkustusrajoitusten käyttöön otosta päättämiseksi, 2) sovitut värikoodit, joita käytetään epidemiatilanteen seurantaan tukevassa kartassa, 3) yhteinen toimenpidekehys korkean riskin alueilta tulevia matkustajia varten, sekä 4) selkeä ja oikea-aikainen tiedottaminen yleisölle mahdollisista rajoituksista.

Yhteiset perusteet ovat:

- 1) testien määrä 100 000:ta henkilöä kohti kuluneen viikon aikana,
- 2) positiivisten testitulosten prosenttiosuus kuluneen viikon aikana ja
- 3) uusien tartuntojen määrä 100 000:ta henkilöä kohti viimeisten 14 päivän aikana.

EU-jäsenmaat toimittavat jatkossa ko. tiedot Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskukselle (ECDC) viikoittain. ECDC laatii tietojen pohjalta yhteisen värikoodikartan EU-maiden päätösten tueksi.

Yhteiset värikoodit: riskialueiden kartoitus

Värikoodeina käytetään vihreää, oranssia, punaista ja harmaata.

- Vihreä, jos ilmoitettujen tapausten määrä 14 vuorokauden aikana on alle 25 ja positiivisten testitulosten osuus alle 4 %.
- Oranssi, jos ilmoitettujen tapausten määrä 14 vuorokauden aikana on alle 50 mutta positiivisten testitulosten osuus on vähintään 4% tai jos ilmoitettujen tapausten määrä 14 vuorokauden aikana on 25- 150 tartuntaa ja positiivisten testitulosten osuus on alle 4%.

- Punainen, jos ilmoitettujen tapausten määrä 14 vuorokauden aikana on vähintään 50 ja positiivisten testitulosten osuus on vähintään 4% tai jos ilmoitettujen tapausten määrä 14 vuorokauden aikana on yli 150 tartuntaa.
- Harmaa, jos tietoja ei ole riittävästi tai testejä on tehty alle 300.

Yhteinen malli

Vihreiltä alueilta saapuvien matkustajien vapaata liikkuvuutta ei saisi rajoittaa. Oranssien ja punaisten alueiden osalta rajoitusten olisi oltava oikeasuhtaisia ja niissä olisi otettava huomioon oranssien ja punaisten alueiden epidemiologiset erot. Periaatteessa oransseilta tai punaisilta alueilta tulevien matkustajien maahantuloa ei saisi evätä, mutta tiettyjä vaatimuksia voitaisiin soveltaa. Mahdollisia vaatimuksia oransseilta tai punaisilta alueilta tuleville matkustajille ovat karanteeni/omaehtoinen karanteeni, covid-19-testi ennen maahantuloa tai heti sen jälkeen. Poikkeuksena karanteenivaatimusta ei ole matkustajille, jotka hoitavat välttämätöntä tehtävää.

Toimenpiteissä olisi otettava huomioon matkustajien oman maan epidemiologinen tilanne. Matkustajia voidaan pyytää täyttämään matkustajatietolomake. Asianosaisille muille EU-maille tiedotetaan toimenpiteistä 48 tuntia ennen niiden soveltamista. Yleisölle tiedotetaan vähintään 24 tuntia etukäteen. Kaikki tiedot ja päivitykset löytyvät EU:n sivustolta reopen.europa.eu.

Covid-19- toimenpiteet rajoitetaan kansanterveyden suojeluun, toimien tulee olla oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä (esim. kansalaisuuden perusteella). Lisäksi otetaan huomioon raja-alueiden ja maantieteellisesti eristyneiden alueiden erityispiirteet. Rajoitustoimet poistetaan heti kun epidemiologinen tilanne sen sallii.

Jatkotoimet

Komissio kehottaa jäsenvaltioita laittamaan suosituksen kaikilta osin täytäntöön. Komissio seuraa suosituksen täytäntöönpanoa. Jäsenmaat päättävät itse karanteeni- ja testaustoimista, mutta myös niitä pyritään yhtenäistämään. Suositus toimii välietappina. Työtä jatketaan Eurooppa-neuvoston viitoittamana edelleen koordinaation parantamiseksi ja yhtenäisemmän näkemyksen muodostamiseksi mm. karanteenin kestosta, jäljituskäytännöistä ja testien luotettavuuden arvioinnista.

erityisasiantuntija Sari Vuorinen

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI